

Wymiary wykluczenia społecznego - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Wymiary wykluczenia społecznego
Kod przedmiotu	14.2-WP-SOCP-WWS
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Socjologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Izabela Kaźmierczak-Kałużna

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest przekazanie studentom kompleksowej wiedzy na temat wymiarów wykluczenia społecznego (w nawiązaniu do istniejących teorii socjologicznych i wyników badań). Dodatkowym celem jest przygotowanie studentów do socjologicznej analizy procesów wykluczania i marginalizacji społecznej oraz formułowania samodzielnych sądów na temat wybranych zagadnień z zakresu omawianej problematyki.

Wymagania wstępne

Podstawy wiedzy socjologicznej. Znajomość podstawowych kategorii socjologicznych oraz umiejętność wykorzystywania ich w opisie zjawisk społecznych.

Zakres tematyczny

1. Zróżnicowanie społeczne. Nierówności społeczne.
2. Wykluczenie społeczne – ujęcia teoretyczne i problemy definicyjne.
3. Marginalizacja i marginalność społeczna. Koncepcje marginalizacji społecznej.
4. Procesy wykluczania i marginalizacji społecznej a problemy społeczne. Problemy społeczne jako przedmiot zainteresowania socjologii.
5. Ubóstwo jako przykład wykluczenia społecznego. Koncepcja kultury ubóstwa O. Lewisa.
6. Starość jako problem społeczny.
7. Społeczne wyizolowanie bezdomnych.
8. Edukacja jako obszar społecznego zróżnicowania i wykluczenia.
9. Zróżnicowanie religijne i etniczne jako źródło marginalizacji społecznej.
10. Problemy zdrowotne i niepełnosprawność jako przejawy społecznej marginalizacji i ekskluzji.
11. Inne formy i źródła ekskluzji społecznej – nierówność płci, uczestnictwo w kulturze, wykluczenie cyfrowe i technologiczne i in.

Metody kształcenia

Podstawowe metody wykorzystywane na ćwiczeniach to praca z książką, dyskusja, prezentacje.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student umie dokonać krytycznej analizy źródeł dotyczących wymiarów i obszarów społecznego wykluczenia.	K_K02	- aktywność w trakcie zajęć - praca pisemna - prezentacja multimedialna	Ćwiczenia
Student zna uwarunkowania i obszary zróżnicowania społecznego i nierówności społecznych m.in. w zakresie różnic ekonomicznych, edukacyjnych, religijnych etnicznych, a także ich wpływ na życie jednostek i funkcjonowanie grup społecznych	K_W04	- aktywność w trakcie zajęć - praca pisemna - prezentacja multimedialna	Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student potrafi zastosować podstawowe terminy i kategorie socjologiczne do analizy społeczeństwa, zwłaszcza współczesnego społeczeństwa polskiego w odniesieniu do poruszanej podczas kursu problematyki wykluczenia i marginalizacji społecznej.	K_U01	- aktywność w trakcie zajęć - praca pisemna - prezentacja multimedialna	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Forma zaliczenia ćwiczeń	Uwagi
Zaliczenie na ocenę	Tak
Przygotowanie pracy pisemnej.	Praca pisemna (lub prezentacja multimedialna) na temat wybranego zagadnienia z zakresu omawianej problematyki (w procesie oceniania szczególnie nacisk położony zostanie na umiejętne stosowanie poznanych kategorii pojęciowych i wykorzystanie zróżnicowanych źródeł, a także sposób zaprezentowania tematu podczas zajęć).
Aktywność podczas zajęć.	Merytoryczne przygotowanie, umiejętność podania przykładów, umiejętność wykorzystania omawianych tekstów.
Proporcje zadań i ich wpływ na ocenę końcową z ćwiczeń.	Ocena z ćwiczeń stanowić będzie średnią ważoną z oceny z pracy pisemnej (prezentacji) (80%) i aktywności na zajęciach (20%).

Literatura podstawowa

1. Kaźmierczak-Kałużna I., Ubóstwo jako problem społeczny. Kwestie terminologiczne i ustalenia empiryczne, „Kultura i Społeczeństwo”, nr 1, 2012.
2. Kaźmierczak-Kałużna I., Dwa oblicza biedy. Subiektywne i obiektywne aspekty sytuacji życiowej ubogich, Zielona Góra 2012.
3. Kaźmierczak-Kałużna I., Na krętych ścieżkach edukacji. Edukacyjne szanse i ograniczenia dzieci z rodzin wspieranych przez instytucjonalną pomoc społeczną, [w:] E. Czerka i in, (red.), Zasoby rodziny - wychowanie, poradnictwo, praca socjalna, Wydawnictwo Katedra, Gdańsk 2016.
4. Karwacki A., Błędne koło. Reprodukacja kultury podklasy społecznej. Toruń 2006.
5. Oliwa-Ciesielska M., W poszukiwaniu kultury ubóstwa. Poznań 2013.
6. Klebaniuk J., (red.), Fenomen nierówności społecznych. Nierówności społeczne w refleksji humanistycznej, Warszawa 2007.
7. Jarosz M. (red.), Wykluczeni. Wymiar społeczny, materialny i etniczny, Warszawa 2008.
8. Tarkowska E. (red.), Zrozumieć biednego. O dawnej i obecnej biedzie w Polsce, Warszawa 2000.
9. Grotowska- Leder J., Fenomen wielkomięskiej biedy. Od epizodu do underclass, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2002.
10. Palska H., Bieda i dostatek. O nowych stylach życia w Polce końca lat dziewięćdziesiątych, Wydawnictwo IFiS PAN. Warszawa 2002.
11. Golinowska S., O polskiej biedzie w latach 1990-2015. Definicje, miary, wyniki, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2018.

Literatura uzupełniająca

1. Bauman Z., Zbędni, niechciani odrzuceni – czyli o biednych w zamożnym świecie, „Kultura i Społeczeństwo”, nr 2/1998.
2. Bugajska B. (red.), Młodość i starość - integracja pokoleń, Szczecin 2010.
3. Dahrendorf R., Nowoczesny konflikt społeczny. Esej o polityce wolności, Wydawca „Czytelnik”, Warszawa 1993.
4. Domański H., Ubóstwo w społeczeństwach postkomunistycznych, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2002.
5. Frysztacki K., Problemy społeczne [w:] Encyklopedia Socjologii, tom. 3, Warszawa 2000.
6. Gans R. J., O niektórych funkcjach ubóstwa, „Polityka społeczna”, nr 9/1993.
7. Grotowska-Leder J., Rokicka E., Przemiany społeczne we współczesnej Polsce i ich konsekwencje. Perspektywa socjologiczna, Łódź 2015.
8. Kawczyńska-Butrym Z., Zdrowie jako kategoria analizy sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców osiedli [w:] Mieszkańcy osiedli byłych pegeerów o swojej sytuacji życiowej. Raport z badań, (red.) Z. Kawczyńska-Butrym , Wydawnictwo „SQL”, Olsztyn 2001.
9. Szczurek-Boruta A., Edukacja wobec wykluczenia – rzecz o niewykorzystanych możliwościach, potrzebach i powinnościach [w:] Człowiek wykluczony i człowiek w sytuacji zagrożenia społecznego, edukacyjny, kulturowy - wyzwania, powinności pedagogiki, zadania, (red.) A. Szczurek-Boruta, K. Jas, Toruń, 2017.
10. Titkow A. (red.), Szklany sufit. Bariery i ograniczenia karier kobiet, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2003.
11. Warzywoda-Kruszyńska W. (red.), (Życ) Na marginesie wielkiego miasta, IS, Łódź 2001

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Izabela Kaźmierczak-Kałużna (ostatnia modyfikacja: 12-04-2021 14:26)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ